

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **stěžovatele: M. M.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Žitná 45, Praha 1, a **dalšího účastníka: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 3. 2004, č. j. 5 Az 166/2003 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „žalovaný“) ze dne 11. 6. 2003, č. j. OAM - 876/VL - 07 - P01 - 2000, nebyl stěžovateli udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. Správní orgán rovněž uvedl, že v průběhu správního řízení bylo prokázáno, že důvodem žádosti o udělení azylu je osobní nespokojenost s poměry v zemi původu, ekonomické důvody, snaha legalizovat pobyt na území České republiky, kde chce stěžovatel pracovat, žít a založit rodinu.

Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel v zákonné lhůtě žalobu, jíž napadl rozhodnutí správního orgánu v celém rozsahu výroku. Pokud se jedná o věcné zdůvodnění žaloby stěžovatel rozsáhle popisuje poměry v zemi původu - Dagestánu, kde podle jeho vyjádření vznikají klany podle národnosti a náboženství, nemůže najít pracovní uplatnění, celková ekonomická situace je velice špatná a také bezpečnostní situace je kritická.

O žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 3. 2004, č. j. 5 Az 166/2003 - 28, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stěžovatelem uplatněné důvody nelze podřadit pod žádný zákonný důvod, pro který lze azyl udělit a stěžovatel tak nesplnil zákonné podmínky pro jeho přiznání a rovněž nebyly shledány žádné překážky vycestování do země původu.

Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel dne 27. 4. 2004 kasační stížnost a současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas. Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 17. 4. 2004, kasační stížnost byla podána osobně u Městského soudu v Praze dne 27. 4. 2004. Jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Jako důvody kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel uvádí, že účastníci mají podle § 36 odst. 1 s. ř. s. rovné postavení. Pokud tedy účastník neovládá dokonale úřední jazyk, má právo podle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod na tlumočníka. Z toho stěžovatel dovozuje, že veškeré úkony mají být přeloženy do mateřského jazyka účastníka, který je státním příslušníkem Lakecké republiky. Skutečnost, že napadené rozhodnutí neobsahovalo překlad do lakštiny, je podle mínění stěžovatele v rozporu s citovaným ustanovením § 36 odst. 1 s. ř. s. a současně důvodem pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že postupem soudu, který nepřeložil rozsudek v právní věci do jeho mateřského jazyka - tj. do lakštiny, došlo k porušení ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s., dle kterého mají účastníci řízení rovné postavení, tak i k porušení čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, upravujícího právo na tlumočníka.

Ze shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení a současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí Městského soudu v Praze byla vydána v souladu s právními předpisy. Vzhledem k uvedenému s odkazem na správní spis považuje kasační stížnost za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí, rovněž k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledává důvody.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel uplatnil stížnostní důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s. mají účastníci v řízení rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), který se použije pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ve smyslu § 64 s. ř. s., mají účastníci v občanském soudním řízení rovné postavení, což zahrnuje mimo jiné i jejich právo jednat před soudem ve své mateřštině, přičemž soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočníka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak než znakovou řečí.

Poučení o procesních právech (§ 36 odst. 1 s. ř. s.) je soud povinen poskytnout účastníku v takové době, kdy je toho podle stavu řízení pro něj zapotřebí. O právu jednat ve své mateřštině (§ 18 odst. 1 věta druhá o. s. ř.) proto soud poučí účastníka tehdy, jestliže v průběhu řízení zjistí, že tento neovládá jazyk, kterým se jednání vede.

Ustanovení tlumočníka není automatickým úkonem soudu v řízení, jehož účastníkem je cizinec. Smyslem tohoto institutu je zajistit cizinci zcela či dostatečně neznalému českého jazyka srovnatelnou kvalitu komunikace se soudem, jakou by se vyznačovala komunikace soudu s osobami, které tento jazyk ovládají. Soud ustanoví tlumočníka účastníku pouze v těch případech, kdy by účastník řízení pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem, přičemž potřeba tlumočníka musí být zcela zjevná a musí z řízení vyplynout sama, tedy bez toho, aby soud aktivně zjišťoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 18 odst. 2 o. s. ř. V daném případě nebyl naplněn požadavek § 18 odst. 2 o. s. ř., neboť potřeba tlumočníka v řízení nevyšla najevo, a to s ohledem na obsah spisu, z něhož je zřejmé, že znalost češtiny je u stěžovatele na takové výši, která mu umožňuje porozumět textu sepsanému v češtině. Z obsahu spisu není patrno, že by stěžovatel český jazyk neovládal. Sám podání v češtině sepisoval a dokázal zareagovat adekvátním procesním úkonem k ochraně svých práv. V českém jazyce sepsal žalobu ke krajskému soudu, k výzvě soudu zaslal repliku k vyjádření žalovaného a uvedl, že žádá, aby ve věci bylo nařízeno jednání. Rovněž plná moc, udělená stěžovatelem k jeho zastupování v řízení o kasační stížnosti, byla sepsána v jazyce českém.

Stěžovatel opírá výše uvedenou kasační námitku o čl. 37 Listiny základních práv a svobod. Ze zákonné dikce čl. 37 Listiny, upravujícího právo toho, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, je patrné, že toto právo nemůže být prosazeno pouhou nečinností stěžovatele, ale naopak uskutečnění tohoto práva je podmíněno jeho výslovným projevem vůle. V projednávaném případě však stěžovatel nenaplnil požadavek na ustanovení tlumočníka podle čl. 37 odst. 4 Listiny, neboť neprohlásil, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka, než v jakém byl vyhotoven. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce, jakožto projev svrchovanosti českých státních orgánů nad územím České republiky, je zněním autentickým a pro všechny dotčené subjekty závazným. Shora citované ustanovení občanského soudního řádu, stejně jako závazky plynoucí z Listiny základních práv a svobod či mezinárodních smluv, směřují především k situaci, kdy je nařízeno ústní jednání (viz pravidelně se opakující slovní spojení „jednat před soudem“), a účastník, neznalý jednacího jazyka, by tak nemohl bezprostředně reagovat na průběh jednání, nemohl by odpovídat na jemu kladené otázky ze strany soudu apod.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry Městského soudu v Praze a shodně s tímto soudem má za to, že stěžovatelem uváděné důvody pro udělení azylu, a to jak v řízení před správním orgánem, tak potom obdobně i v řízení před soudem, nelze zařadit pod žádný zákonný důvod, pro který lze podle zákona o azylu žadateli azyl udělit, anebo jinak řečeno, na jehož základě je na udělení azylu právní nárok. S ohledem na uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze správně usoudil a rozhodl, že stěžovatel nemá nárok na udělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1, 2 ani podle § 14 zákona o azylu.

Ostatně stěžovatelem uváděná osobní nespokojenost s poměry v zemi původu, ekonomické důvody, přání v České republice pracovat, žít a založit rodinu, nejsou důvodem pro udělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu.

Rovněž jedinou a stěžejní námitku stěžovatele, že rozsudek Městského soudu v Praze nebyl přeložen do lakštiny, což je v rozporu s ustanovením § 36 odst. 1 s. ř. s. a důvodem k podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť bylo porušeno jeho právo na tlumočníka podle § 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, nelze přijmout. **Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce je zněním autentickým. Není povinností soudu zasílat účastníkovi řízení překlad takového rozhodnutí do jeho mateřského jazyka.**

Nejvyšší správní soud neshledal na základě výše uvedeného stížnostní námitku stěžovatele opodstatněnou, neboť dospěl k závěru, že procesní práva stěžovatele v daném řízení nedoznala žádné újmy. Městský soud nepochybil, pokud napadený rozsudek vyhotovil a zaslal stěžovateli pouze v českém jazyce, tedy soudní řízení nebylo postiženo vadou, kterou má na mysli ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a která by mohla mít vliv na zákonnost předmětného rozhodnutí.

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a nezbytném poučení účastníků o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné

mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že Ministerstvu vnitra se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu